

ORAK ÇEKİÇ

SAYI 100

20 - 12 - 1935

[Komünist Enternasyonalinin sekizinci / Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesinin gazetesidir]

Kemalist burjuvazisinin tasarladığı iş kanunu, açıklan açığı Türkiye amelelerinin ayağına pranga, bileğine kelepçe vurmak demektir. İş kanunu protesti için, Endüstri ve Ticaret odalarında tüccarların, patronların değil, işçi birliklerinde, fabrikalarda, atelyelerde amelelerin reyi alınmalıdır!

AMELE arkadaş! İstedğin iş kanununun çıkarılması için savaşa alınırsın. Serbest birlik kurmak, gazete çıkarmak, gösteri yapmak hakkı savaşa alınırsın. Grey hakları grevle tanıtılır! Gerçek iş kanununun çıkarılmasını istiyorsan: Türkiye Komünist Partisinin ileri sürdüğü iş kanunu için atelyelerde, fabrikalarda toplanular, gösteriler yap!

BAŞLARKEN

Orak Çekiç gazete adı olarak bir çoklarına fahane değildir. Türkiye'de her hareketini üstüne yakından takıp edenler bu isim altında çıkan gazeteleri pek iyi hatırlarlar. Bu vesile ile bundan önceki ORAK ÇEKİÇ lerin tarihlerini kısaca gözden geçirelim:

Orak Çekiç 1925 yılı başlangıcında, serbest bir gazete olarak çıkıyordu. Milli kurultay savasından muzafer çıkan Kemalist burjuvazi o zamanlar Komünist Partisinin serbest olarak çalışmasına müsaade etmiyordu ancak legal nesriyat yapmasını bırakıyordu. Kemalist burjuvazi, milli kurultay zaferiyle, diktatörlüğüne kurmağa çalışıyordu. Kemalist burjuvazi, sınıf olarak elde ettiği hakimiyetini kendi iktidarı altına almak ve onu angariyleştirmek için her türlü çareye başvuruyordu. Kemalist inkılabının başarılması ülkede bir çok zümre ve elemanların hoşnutsuzluğuna da beraberinde getiyordu. Memlekette emperyalizm ayanlığını ve uykuluğunu yapan sultanlar ve taraftarları, emperyalist sermayenin ülke içinde müessesaları olan büyük ithalat burjuvazisi ve ihracatın milli azınlıkların burjuvazisi sultanları yıkılması menfaatinin bozulma derebeyleri, yeni durumdan hoşnut olmayan ve kayıta sınıf ve zümrelerin ellerinde kitlelere girmek, onları tesiri altına almak için bir alet olan hocalar, şeyhler, yobazlar... her fırsat buldukları başlanırlı kaldırırlı yapılan inkılabı kösteklemeye çok emekle çalışıyorlardı.

Türk milli burjuvazisinin siyasi özgürlüğünü elde etmesi ve iktidarı istiklal uğrunda da savaşa girmesiyle, emperyalist uyanması den de çıkarı bozuluyordu Türkiye emperyalizmi için siyasi bakımdan bir yarı sömürge olmağa çıkmıştı. Ekonomi bakımından da bu tehlikeli anımleri görünüyordu. Onun için, emperyalist sermaye Türkiye'de reaksiyonları tutuyor, onlara para yardımı yapıyor, onları teşkil ediyordu, ayıklandırıyordu. Aynı zamanda Kemalizme karşı her iktidarı hem politik tezyik tebliğlerine başıyordu. İşte 1925 yılındaki Kırıldışında patlayan iktidarı kalkınması Türkiye içinde bu gibi reaksiyonları ayaklanmalarını önemiilerdenedir.

Kemalist burjuvazi halkı olarak bu irtica hareketine karşı koydu ve onun ezdi. Reaksiyonun ezilmesi inkılabı namına iy bir işe zürmüyor oluyordu. Fakat, kemalist burjuvazi reaksiyonu kükten ve inkılabın istediği yolla ezmedi. Sınıf namına o, bu fırsattan faydalanmasını bildi. Sağdan gelen irtica karşı-

tedbirler alırken soldan gelecek inkılabı, bu mukavemetle duvar çökerek istedi. Kemalist burjuvazi kendisine lazım olan sermayeyi bırakılmak için geniş emekçi kitlelere, karşı amansız bir soygun siyaseti güdüyordu. Bu imnatsız soygundan en fazla ezilen Türkiye işçi ve emekçi köylülüğünü bu soygunu boyuna eger bir durumda saklamak gerekti. Bunun için o, emekçi kitleleri en ana demokratik haklarında, siyasi serbestliklerinden gübünden mahrum etti. Kemalist hükümet, bu uğurda 1925. Yılında şeyh Salt kalkınmasını fırsat buldu. "Taksim ettik" kumunle kayrak teşkilatları ve gazeteler bastırarak, irtica karşı koyrak için en büyük kuvvet olan inkılabı teşekkülleri de dağıttı. Komünistlerin çıkardığı gazete ve mecmuaları kapattı, onlarda çalışan komünistleri, inkılabı namına 17 istiklal mahkemelerinde mahkum etti, işçileri sınıf menfaatlarını korumak için kurduğu teşkilatları dağıttı, idarelerini baskı anelere aldı. İş o zaman, İstanbulda komünistleri çıkardığı ORAK ÇEKİÇ 7 el. sayısında zorla kapatıldı.

Kemalist burjuvazi diktatörlüğüne, aul inkılabı kuvvetlere karşı bu açık terzoru serbest komünist nesriyatını gisiyle geçirdi. Komünist Partisinin gazeteleri illegal çıkmağa başladı. O zamandan beri bir çok zorluklara ve çok ağır polis takibatına göğüs gerdik, bir çok adlar altında bir sürü komünist gazeteleri basıldı. 1928 yılında ORAK ÇEKİÇ yine Komünist Partisinin merkez organı olarak ortaya çıktı. Ne yazık ki bu daha çok az sürdü. O sırada tevkifat oldu, idareci arkadaşları işleri değitti. Orak Çekiç de iki sayı basıldıktan sonra durdu, bir daha bu isimde çıkarak çıkmadı.

İşte bugün gazetemiz evrele çıkan ORAK ÇEKİÇ letir bir devamsı olarak ortaya atılıyor. Eski den çıkması payları, yitirdiğimiz. Politika tabakasını, Halk partisi hükümetinin açığına bakılmıyarak ORAK ÇEKİÇ çıkılabildi.

Gazetemizin iyi tutunabilmesi için işçilerin yardımına muhtaçız. Türkiye işçileri, kendileri gazetesi olan ORAK ÇEKİÇ hem maddeci hem materyalistler çok ve azlığını tutarsın. ORAK ÇEKİÇ in gelişmesi, yayılması ve teknik bakımdan mükemmelleştirilmesi için işçilerin yardımına yardım etmiş olmalıdır.

Gazetemizin başlığını okuyan bir adamın gazeteyi yayıncısı adlanmakta gücük gelmesin. Onun, Türkiye KOMÜNİST PARTİSİNİN merkez organı olduğunu, Türkiye işçi ve emekçi köylülüğünü ve şehir emekçilerinin menfaatları uğrunda çalıştığını hemen anlar.

GERÇEK İŞ KANUNU

Türkiye ameleleri için, bugün en önemli mesele iş kanunudur. Bu kanunla, onun yeni, hayatı ortaya konuluyor. Böyle bir kanunun çıkarılmasında iş amelelerinin:

Milli burjuvazi hakimiyeti altına topladığı amele sınıfı ve geniş emekçi halk kitlelerinin üzerinde diktatörlüğü yerleştirmeye koyulduğunu bütün her kendidini her türlü tutunmasını, sermaye biriktirmesini, soyğunu artırmasına iyi vatan her kanun mekelle hıziyla Kamutaydan çıkıyor, hemen hayata geçiyor. Mübalega etmiysez. Halk partisi hükümeti hemen kula gös arasında, hanva kuvvetlerini yardım vermiş, İhtiyarın hazırlandı. Hem oklar işi altında bir gönde Bakanlık görüşünü kamutaya verildi, yarın el kulağında çıkacak Memurları, işçileri ve halkın geliri bnecek olan bu kanun Kamutaydan hemen çıkar. Fakat, ameleleri iş kuvvetini, haklarını koruyacak iş kanunu 13 yıldır çıkmaz oldu. İş kanununun geriye alınması için bin türlü engelleme arkası 2 el. sayıda

ORAK ÇEKİÇ, ameleleri, köy ve şehir emekçilerini, işçi, işçi, halkın göz malidir işçiler ve emekçi köylüler onu okumalı, dert ve işlerini ona yazmalı, geniş halk kitleleri arasında yaymalı. Bunun için işçiler fabrikalarda, köylüler köylerde, esnafier mahallelerde ve cemlilerinde ORAK ÇEKİÇ i a e v e n l e e. gurupları kurmalıdır. Bu guruplar Orak Çekiçin yayılmasına, sevilmesine, satılmasına yardım etmelidir. Büyük fedakarılar için bu gazete masrafları korumalıdır. Orak Çekiç seveciler, gurupları elden geldiğince kade fazla abona bulmalıdır. Orak Çekiç iş malı sayarak okuyan her işçi, her emekçi ve köylü, her talebe ve münevver, her amele, onun tebliği sırtarı olmalıdır.

Bu gibi inkılabı Orak Çekiç arızaları bulabilmektedir. Her inkılabı onu karakteri ne güvendiği tanınması okunması. Her inkılabı Orak Çekiç polisten, halkın her zümresi arasında her olan polis ajanlarında provokatorlardan gös beğeri gibi korumalı, onu nerece ve nasıl iline geçirdiğini kimseye söylememeli. Her işçi, emekçi ve köylü Komünist Partisine ve onun nesriyatına niyetlen ece leri! ORAK ÇEKİÇ emekçi halk kitlelerinin sevgi ve yardımına dayanan ORAK Çekiçini muvaffakiyetini ayrı geniş kitlelere dayanalımakta, ona mal edilmektedir!

Yayı komitesi

2

Bir kac yıldır bir Marksizm müdafii tü-müşçilerinin kötlümek, onlar arasında ihlikler redi: Kerim Sadi. Şağa sola çarıyor. Tipik bir politikarın işi pasu kurarı ve fırıat bekleyen küçük burjuva kafası olan bu adam, kendisini pekisim de bunları nasıl ve ne maksatla kullan-pek bilgisi atıyor. Marksizmin kendisinin baş-dığı bir bilri. Her hangi bir inkılabi bilri bu kasının anlamadığını iddia ediyor. Büyük işler için şeyler. Türkiye inkılabi hareketine karşı ve uğraştığını ve bunun için, küçük işlere, bir çevirilmiş bir darbedir; bir provokasyondur. Bu dakikasını bile veremeycek kadar meşgul ol- Kerim Sadi bunu düşünmemiş. Çünkü ondu-ğuna söyleyen bu adamın foyasını meydana vurmağ lazım geldi.

Elince Almanca ve Fransızca lügat almış, ö-nüne Marksizme ait bir iki kitap koymuş habire „bata, çıkarın bu adamın şimdide kadar kendi-sinden çünks hiç bir telif eseri görülmemiş. Yar-dığı şeylerde fikirler karmakarışık ve çok dafa-na yanlış. Çünkü, bu büyük tenkitçinin kafasındaki Marksist dilgi, tipki sağıları gibi, değı-nik ve karışıkır.

Tercüme yanlışlıklarını çikarıyor. Tercü-me yanlışlarını; burjuva yazıncıları tarafından bile bile ve marksizmi tahif için yapıldıkları hatırlar var. Fakat, hatırlar da „manas ve anlaşı-yı takdırde, göstermek, hiç kuşku görmezmi işi-bir şey. Düzeltemek te tabii daha iyi ve fayda-lı. Şimdide kadar Kerim Sadi burjuva yazın-cı larına ve renetulara karşı, yaptığı tenkitlerini küçük broşürler halinde bastırıp atıyordu. Ne-lir. O, Kerim Sadi gibi yabani kelimeleri kullanmak işi hüsbütan azıttı. Bu son aylarda hali göste-riyor ki Kerim Sadi, marksizmi ve onun müda-fianını kendisine bir geçim vasıtası olarak kul-lanıyor. Hem de o, münevver muhit içinde he-nüs kâfı sercede yayılmamış ve bahir bir ko-nu olmasında faydalanarak, marksizmi spekül-atif maksatlarına alet ediyor. Kendisine Eu-royla şöret ve kazanç arıyor, kendisinde tü-renen İnce- bulunan küçük burjuva kaprisleri-ne alet ediyor marksizmi.

Kerim Sadinin aklı maksadı, marksizmi be-nimsiyecek müdafaa değildir. Eđer Kerim Sa-di; marksizmi kötlümek için, olduğunun yukar-ka türlü güsterenlere hücumla kalsaydı yukar-ka söyletiğini, hakiki maksadını; uzun zaman saklamakta belki de muvafak olurdu. Fakat e- kendisine hiçte layık olmayan komünist süit-mü vermekle, kendisini ötekine berikine partili-tan-tamakla, namimi inkılabıncıları ve marksistleri burjuva gazetelerinde kötlümekle, partiyi kötlü-meyenlerle elele verip partiyi karşı dedikodu yapmakla marksizme olan başını ne çeşit ol-duğuna aeydana dökmüş oldu. Bu hallerle o-mahiyetini arıttı verdi.

Kerim Sadi marksizmi müdafaa; namına Hikmet Kivılcımı, Yeni Adam mecmuasında tenkit etti. Onu, komünizm düşmanı Peynmiş bir sıraya koydu. Öyle zan ediyorum ki, yazın-ız bu vakti Kerim Sadinin ne dercecele kibar marksist, marksist ve Leninist prensiplerini ne dercece kadar hazmettiğini ve onlara zadı ol-duğun gözetirdi.

Tenkit edilen Hikmet Kivılcım, inkılabiğin iliklerine kadar işlediği bir abıdır. Mark-sizm ve inkılab uğrunda yaptığı çarpışmalarile kendisini tanıtmış, bütün bu savas esnasında 7-8 yıl hapislerde yatmış, yıllarca uzayan bu sü-rünmelerinden her zaman daha kuvvetli ve iman-lı bir inkılabi olarak çıkmış. Her hangi bir in-kılabı, hayattını proletaryanın kurtuluşuna bağ-letmiş ve canını inkılab uğruna vermiş her za-man hazır olanları hiç bir zaman, burjuva gaz-etelerinde tenkit edip kötlümüş. Çünkü, anı-mı bu bir inkılabı, böyle kölü aiyetli tenkitlerini burjuva gazetelerinde neçia beslediğini, inkılabı

İşte kuacan, Kerim Sadinin marksizmi ken-disine sırf şöret ve kazanç temin etmek için bir spekülasyon vasıtası yaptığını dair hüküm-ü müdünya da yaydığı temeller. Gelelim: anı tenkit-in kendisine!

Kerim Sadi büyük bilgi yumasıklılığıyla Hikmete inand ettiğini cahelietin, kendisinde ok-kalarla olduğunu söylemeye haecet yok. Ona-ki yazın azı kalabılığ, önmülecilik ve anta-ğın. Hikmetin tercümelerinde dediği gibi bazı hatırlar var. Fakat, hatırlar da „manas ve anlaşı-yı bakımından ziyade emsöl kuruluğu ve gramer-bakımdandır. Mesela: Hikmet'in tercümesinde li-proses- „gidis, demis... Ben emim ki Hikmet düştüğü bir cümleleri akl doğurmuş!! Alman-ka aslından tercüme ediyorum. Bakın ne „tercü-me ni? „ Mübadele edilen muhtelif mahsullerin kıymet-i manası olduklarını tezi emsöl onlar (yani in-sanlar) buna tasdik etmiş olar ki muhtelif işler insan- işi olmak itibarıyla çekidüncesine müsavirler. Bunu bilme-yerek yapıyor. [Yeni Adam; sayı 96 sahife 4]

Bir de bu cümleyle bildiğini dilbeği mu-kabil ile karşılaştırdık. Bu tercüme aklı ile kar-şılaştırınca iki şey gözde çarpıyor: evvela Ke-rim Sadi almanca bildiğini pek küstahça fazla zannediyor. Halbuki, almanca bilmiyor; alman-cada türkeyeye iyi lügatlağı olmadığını işi, sık sık lügatları karıştırmasına rağmen okuduğuna anlamıyor. İkincisi; almanca noksanlığı yüzün-den yanlış anlayışına; marksizme kabili telij-olmadığını kavrayamıyacak kadar marksizmin cahilidir. Birincî iddianın ispatı: Metnin aslı-da „tezi emsöl „tasdik etmek, gibi kelimeler hi-yok. Cümlemin içine „mübadale edilen, kelime ni nerede? Orada yalnız m ü b a d e l e d e d e kelimesi var. Aslında „muhtelif mahsuller, gibi muhtelif c i n s mahsuller şar Marks „kıymet müsavi olduklarını„ dememiş çok şükür k i y m e t o l a r a k m ü s a v i t u m a k l a demis ve ill... Anı-metin tercümesi şu:

„Muhtelif cins mahsullerini mübadelede kıymet olarak müsavi tutmakla, onlar muhtelif işlerini insan işi olarak, birbirine müsavi tutar lar... işte bu kadar. Şimdi gelelim Kerim Sadinin bu tercümedeki yanlışlarına: ekonomin politik bakımından isletemesine.

1- Mübadele edililemesi için mahsulle-rin muhakkeatı ayrı cisimlerde olması şarttır. Yani mübadele edilecek mahsullerin başka baş-ka işbiçayeleri karşılamasına lüzumdur.

2- Birbirleriyle mübadele edilen mahsul-lerin kıymetleri birbirinde müsavi olması tabii. Fa-kat, burada Marksizm mevzuuba ettiği şey, mah-sullerde müsterek olan kıymet, yani mübadele kıymatıdır. Muhtelif cins mahsuller, havı ol-

Amel, her zaman çıkarılır görür ve sonra ücretini alır. Amelce hiç bir zaman pen-ce para vermezler. Fakat bu sonra dövüşün de bir huddud olmalı değilmi? Bir hafta bu iş işle-yer. Şüde Türkiye de on beşte bir, ayda bir ü-örtlerin verilmesi lüzum güya. Hakikette gün-deliklerin verilmesi bazı yerlerde bir ay; bazı yerlerde de iki ay; da geçer. Devlet fabrikale-rında bile yevmiyeler kâmpen 15 günde bir ve-rilmesi lüzum gelirken bu çok vakit yapışma-ye bir ay geciktirilir. Bir ay geciktikten sonra ilk 15 gün için avans adı, altında bir parç; bir şey alıncasak verilir. Hatta kooperatif olduğu yerlerde bu avans, amelinen çıkır para dediği marka şekilde verilir. Mesala Fesna ve Hırec-ke, kumaş fabrikaları böyle yapıyorlar. Çoğu ka-zan para de 12 günden evvel verimmez. Hele bazı hususi fabrikalarda bu iş hüsbütan çekil-mez bir hal almıştır. İşte Süreyye paşa kumaş fabrikası, hiç bir zaman iki — iki kuruş aydan evvel para vermez. Bu yazın fabrikalarda de-ğil bir çok işletmelerde de böyledir. Patronlar bir koyundan iki post çıkararak ütiyorlar, a r e leyi soydukları yetimdir da onlara verdikleri sadık yermişini de ayrıca işletiyorlar. Bu da patronlara ayrıca bir kazanç kaynağı oluyor.

Para için böyle geç verilmesi işleri her zaman sıkıntıdır brakiyor, işleri deşina başka la çakılta ve tefecilere borçlandırıyor; hiç bir zaman borçtan kurtarmıyor, faiz ödemekten bu zavallıların ciude baş para kalıyor.

İşçilerin yevmiyeleri her hafta sonunda mız-tazaman verilmelidir! Daha yakın bir zaman-da Samunda bir lütün depusu işçilerine ge-ç para verildiği için amelce grev yaptı ve yevm-yelerini tıkr tıkr aldılar. Bu hize gösteriyor ki, yevmiyeleri bir gün bile olsa geciktiren pat-rona karşı hemen grev yapmak lüzum, hak o zaman günt gelince yevmiyeleri nasıl verilir. Ameleler l gözünüzi açın. Paranzı paton iş-letecek, faizinden faydalanacak deye geç ve sefalet içinde yaşamaya razı olmayay! Mak-kuzayı arıyan, vermezlerse zorla alın!

dukları mübadele kıymetleri, kıymet olarak aynı — dikkat edilins kıymete müsavi değil, birer gitedinde iki kat fazla kıymette ölabılır, özaman her karşı iki mübadele edilir, yani ke-miyette aynı, Kerim Sadinin anladığı gibi kemiyette değil — tutuluğu işin mübadele edililebilir.

3- Mübadele kıymetini yaratan mutlak say-dır. Onun içinde tir kınsan sayı muhtelif işlerde mutsterek ve keyfiyete bir tutulur. Çünkü her mutlak aletlik insa sayı vardır.

Yukarıda aldığım cümle emin olunuz ki ta-lettiyain alınıms bir cümledir. Gözüllüyor ki al-manca ve marksist dilgisi pek kit tenkitçi başı cümlely yazın anlamış, yanlış tercüme etmiş; Marksız gayri ilmi ne herzeler yapılmış. Şantajcı Kerim Sadiye son sözüm şudur: Namım Hikmetle parti ve hakiki inkılabıncıla-ryebine ittifaktan, vaz geçin, hakiki marksist-ler ile utatmayın, kendinizi ötede beride mark-sist, hele partili komünist satması n l.

